

„Przyniesione w plecaku” – wystawa kolekcjonerska PTTK

W siedzibie jeleniogórskiego oddziału Archiwum Państwowego można obejrzeć wystawę krajoznawczych zbiorów kolekcjonerskich pod tytułem „Przyniesione w plecaku”. Zorganizowana przez Podkomisję Kolekcjonerstwa Krajoznawczego Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” będzie dostępna do końca stycznia 2024 roku. Współorganizatorami wystawy są: Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze oraz Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry.

Foto: Krzysztof Tęcza

Nie jest to pierwsza wystawa w tym roku ale ze względu na ilość kolekcjonerów prezentujących swoje zbiory jest największą z dotychczasowych. Początki zorganizowanego ruchu kolekcjonerskiego miały miejsce w roku 2022 kiedy to w trakcie 50 Jubileuszowego Centralnego Zlotu Krajoznawców „CZAK-2022” zaprezentowano po raz pierwszy zbiory kolekcjonerów działających w Oddziale PTTK „Sudety Zachodnie”.

Ta pierwsza wystawa prezentowana przez Janusza Milewskiego oraz Agnieszkę i Janusza Turakiewiczów została dosyć dobrze oceniona na tle wystaw cenionych kolekcjonerów z Polski. Zachęciło to naszych kolegów do działania co doprowadziło do powołania w grudniu 2022 roku, w ramach Komisji Krajoznawczej Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” – Podkomisji Kolekcjonerstwa Krajoznawczego. W skład podkomisji weszli: Janusz Milewski (przewodniczący), Janusz Turakiewicz, Danusia Skierś, Agnieszka Turakiewicz i Radosław Paż.

Kolejne działania podejmowane w roku 2023 doprowadziły do prezentacji zbiorów kolekcjonerskich w Karkonoskim Hufcu ZHP, Muzeum Karkonoskim, Legnickiej Bibliotece Publicznej, Muzeum Miejskim „Dom Gerharta Hauptmanna” w Jagniątkowie, bibliotece nr 8 na jeleniogórskim Zabobrze oraz w Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnym KPN Pałac Sobieszów.

Wystawa prezentowana w siedzibie archiwum to kolekcje bardzo różnego charakteru, często nazywane kolekcjami nieoczywistymi. Poszczególne zbiory są niezwykle bogate i przedstawiają

dużą wartość poznawczą. Oglądając je widz przekona się, że czasami z rzeczy powszechnie uważanych na mało znaczące można stworzyć piękne zestawy wywołujące spore zaciekawienie.

Foto: Krzysztof Tęcza

Na wystawie znajdziemy eksponaty, które od razu przyciągną nasz wzrok ale będą również mniej spektakularne, a mimo to niezwykle ciekawe. Warto zapoznać się z wszystkimi kolekcjami by poznać nie tylko same artefakty ale tworzone przez nie historie. Tym razem swoje zbiory prezentuje dziesięcioro kolekcjonerów. Można zatem śmiało powiedzieć, że jest to największa, najbardziej obszerna, i najbardziej zróżnicowana wystawa kolekcjonerska w naszym mieście jaką zaprezentowano w ostatnich latach.

Oto co zobaczymy na wystawie:

Janusz Milewski, emerytowany urzędnik samorządowy z Jeleniej Góry, zaprezentował m.in. zbiór zdobytych odznak turystycznych i krajoznawczych oraz legitymacje potwierdzające jego jakże rozległe uprawnienia kadrowe PTTK. Pokazał także bilety wstępu do różnych obiektów. Trzeba przyznać, że niektóre z nich wyglądają jak małe dzieła sztuki. Uzupełnieniem kolekcji jest zbiór pamiątek dotyczących Czesława Słani – człowieka, który zaprojektował w swoim życiu ponad tysiąc znaczków pocztowych stając się absolutnym rekordzistą w skali światowej. A na deser możemy zobaczyć obszerny zbiór kartek pocztowych z autografami znanych osób, które autor poznał osobiście. Ciekawym jest także zbiór szklanych przedmiotów użytkowych autorstwa m.in. Zbigniewa Horbowego.

Andrzej Gawłowski z Łomnicy zaprezentował niezwykłą kolekcję dziadków do orzechów. Przez lata wraz z żoną Moniką stworzył kolekcję liczącą ponad 350 sztuk. Jeśli ktoś myślał, że dziadek do orzechów to przyrząd do ich zgniatania to po obejrzeniu wystawy zmieni zdanie. Kolejny zbiór to plakietki, odznaki oraz harcerska poczta gromadzone w ramach Komisji Historycznej Karkonoskiego Hufca ZHP.

Danuta Skiers z Lubania pokazuje kolekcję niezwykłą. Zatytułowała ją „Dzwoń dzwoneczku”. Tak, jest to kolekcja dzwoneczków ceramicznych, metalowych, glinianych, malowanych, wypalanych.

Ponieważ niemal wszystkie okazy zostały pozyskane w miejscach odwiedzanych przez kolekcjonerkę na wielu z nich widnieje nazwa miejscowości. Na dzień dzisiejszy cała kolekcja liczy ponad 300 sztuk tych pięknych okazów.

Foto: Krzysztof Tęcza

Krzysztof Paul przewodnik sudecki z Jeżowa Sudeckiego prezentuje kolekcję kapsli piwnych. Nie jest to jednak taka zwykła kolekcja. Wszystkie okazy są zachowane w bardzo dobrym stanie. Większość z nich kolekcjoner pozyskał osobiście, część jednak otrzymał od przyjaciół i znajomych, którzy znają jego pasję w tym względzie. Kapsle są posegregowane na poszczególne podkolekcje, bowiem wiele z nich posiada wizerunki przedstawiające różne motywy. Są to: zwierzęta, liczby, kufle, flagi państw, herby miejscowości. Zobaczymy tu także kolekcję z browaru Warka ale chyba najciekawszą jest ta o nazwie KRAKONOŚ.

Radosław Paź z Jeleniej Góry tym razem prezentuje zbiór pn. „Miniatury z %”. Jest to kolekcja alkoholi pakowanych w miniaturowe buteleczki. Co najważniejsze w tym zbiorze, to fakt, że wszystkie są nierozpieczętowane.

Ryszard Zwierzyna z Lubawki to człowiek, który nie ma sobie równych jeśli chodzi o zbiory odznak turystycznych i krajoznawczych. Jego kolekcja liczy ponad 22 tysiące sztuk. Najważniejsze jednak jest to, że zostały one ułożone tematycznie. Są tu odznaki organizacyjne, przewodnickie, kadrowe, regulaminowe, studenckie i z różnego rodzaju imprez. Któż z nas nie posiada małego zbioru odznak turystycznych. Ale te pokazane na wystawie na pewno nas zadziwią. Praktycznie każdy oddział PTTK znajdzie tu wszystkie swoje odznaki, nawet te, których już nie posiada. Ale zobaczymy tu odznaki tzw. układanki czy odznaki tematyczne. Dzięki takiej kolekcji można poznać historie poszczególnych imprez turystycznych czy organizacji.

Agnieszka Turakiewicz z Jeleniej Góry tym razem zaprezentowała dwie kolekcje: „Ołówki i długopisy” oraz „Cukier gastronomiczny”. W zasadzie obie kolekcje to zbiór rzeczy użytkowych. Któż z nas nie szukał ołówka czy długopisu gdy niespodziewanie go potrzebował. Ale torebki

z cukrem to już historia osobista, bo przecież większość z nich autorka wystawy zachowała będąc w ciekawych miejscach zamiast zużyć je na miejscu.

Foto: Krzysztof Tęcza

Janusz Turakiewicz z Jeleniej Góry zaprezentował trzy kolekcje. Pierwsza to „Polskie wody stołowe i mineralne”, druga „Dobre, bo karkonoskie”, trzecia „Dobre, bo dolnośląskie”. Prezentowane zbiory są o tyle atrakcyjne, że ukazują nam co produkowano w naszym regionie. Nie wszystkie przecież zakłady działają do dnia dzisiejszego. Dzięki jednak tej kolekcji przypomnimy sobie po co kiedyś sięgaliśmy.

Franciszka Grześnińska z Jeleniej Góry to krawcowa dla której jej zawód jest pasją. Jej kolekcja jest zupełnie inna od pozostałych. Prezentuje bowiem guziki: małe i duże, szare i kolorowe, posiadające dwie i cztery dziurki, zwykłe i ozdobne. Cały zbiór jest przyszyty do ubrania eksponatu nazwanego „Zośka rozmiar 38”.

Ivo Łaborewicz prowadzący jeleniogórskie archiwum pokazał coś nietuzinkowego. Jego kolekcja to zestaw pierwszych powojennych kart pocztowych, przerabianych z pocztówek niemieckich. Kartki takie były wykorzystywane wiele lat po wojnie. Czasami coś na nich przerabiano, czasami mylono podpisy. Były kartki poważne prezentujące np. zabytki ale były także żartobliwe. Druga kolekcja „Kubki archiwalne”. Nie dość, że są kolorowe, o różnej wielkości to posiadają napisy umożliwiające dotarcie do daty ich produkcji.

Jak więc widać prezentowana wystawa jest niezwykle bogata i warta obejrzenia. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do jej podziwiania.

Dodam tylko, że zbiory będzie oceniał zespół sędziowski w składzie:

Krzysztof Tęcza – Juror Zbiorów Krajoznawczych, zasłużony Instruktor Krajoznawstwa

Anna Tęcza – Instruktor Krajoznawstwa regionu

Jan Hanc – Przewodnik sudecki

Foto: Krzysztof Tęcza

Z okazji wystawy został wydany informator prezentujący sylwetki wszystkich wystawców oraz zdjęcia nagród przyznanych w ostatnim czasie dla Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze. Są to: Złota Odznaka Honorowa „Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego”, Nagroda Starosty Jeleniogórskiego „Karkonosz”, Honorowy Tytuł „Zasłużony dla Miasta Jelenia Góra”, nagroda Miasta Szklarska Poręba „Duch Gór”.

Krzysztof Tęcza